

Yaprak Özer
İndeks İçerik İletişim Danışmanlık Yönetim Kurulu Başkanı

Üç Vakte Kadar

Yeni yılın ilk ayını göz açıp kapayana kadar devirdik. Nefes almadan, hatta nefesimiz kaçarak yaşadık! Bu yıl bizi nelerin beklediği en sık konuşulan konu başlığı olsa da, yılın ilk günlerinde yaşananlar yılın geri kalanı adına bol ipucu verdi. Geleceği okumak, geleceğe yatırım yapmak, geleceği satmak ve veya satın almak üzere öngörülerimizi kullanmamız gerekiyor. Bilgi en önemli girdi. Ne yazık ki ezber bozuk dünyada bilgi de her koşulda yeterli olmuyor. Bazen deneyimlerimizden pay biçiyoruz, kimi zaman başkalarının deneyiminden yararlanıyoruz. Görünen o ki, son 10-20 yılda ağızdan çıkan her söze dikkat kesildiğimiz kâhin ekonomistlerin koltuğu sallanıyor. Gözden düşen strateji uzmanları sahneye koşuyor. Kehanet mi bilim mi, deneyim mi şans mı? Sanırım uzgörü için bilgiyle kol kola girmiş karma bir sepete ihtiyaç duyulacak.

Kehanet, geleceği öngörmek, geleceğe ilişkin iddiada bulunmak. Sözlük karşılığı bu olmasa da taşıdığı anlam bu. Kehanette bulunanlara “kâhin” diyoruz. Söyledikleri gerçekleşenleri sürüden ayırıyor, izliyoruz. Kâhinler aslında vitrinde olan insanlar. Yaptıkları yapmadıkları ortada. Biz takipçiler için en büyük sorun kehanetle bilim arasındaki çizgiyi kafamızda oturtamamak. Geçmişin kehanetleriyle günümüzdekiler tam bu noktada ayrılrsa da, hep bir bekleme ve görme durumu söz konusu.

Yılsonu, kehanetlerin en fazla prim yaptığı zaman dilimi. Aslında 31 Aralık’tan sonraki gün yeni yıl! Fark psikolojik olsa da “Acaba ne olacak?” en çok sorulan soru.

Bazıları bildiğiniz güncel, bazıları geçmiş ses getirmiş öngörü özetini paylaşmamdaki neden, dünya bir küresel köy. Senaryolar çok önceden yazılıyor, durumsal değişiklikler ya da tarihsel olarak kaymalar olabiliyor.

Ben geçtiğimiz yıl kendi adıma çok şey öğrendim, içselleştirme aşamasında araftayım. Hala izleme ve şaşkınlık sürecim devam ediyor. O nedenle bir geri bir ileri okuma yapıyorum. Görüyorum ki, yaşananlar bir tesadüf değil.

Aşağıda kendilerine kâhin yakıştırmayı yapmayan, gelecek öngörülerini bilimsel temellere oturttuklarını ifade eden akademisyen ve yayın organlarından derlemeler bulacaksınız. Bir grup yakın dönem ve hatta yaşanmakta olanlar, bir grup ise geçmişte söylenmiş bugün çıkanlar...

9 MİLYAR, AÇ VE ÇOCUKSUZ

The Economist dergisi, 2050’de dünyanın halini kitaplaştırdı. Kitabın araştırmalarını, derginin yazar ve editörleri tamamladı. Satırbaşlarından alıntılar yapacak olursam; 2050’de 9 milyar nüfusu beslemek neredeyse imkânsız olacak, su sıkıntısı o kadar ciddi boyutlara ulaşacak ki, savaş çıkacak.

Dünya daha zengin, daha sağlıklı, daha sürdürülebilir, daha üretken, daha iyi eğitilmiş olacak. Zengin fakir ya da kadın erkek arasındaki eşitsizlik daha az olacak. Ama hiçbir zaman eşitlik tesis edilemeyecek. Doğurganlık düşecek. Dünyanın yüzde 70’i kentlerde yaşayacak (6 buçuk milyar kişi)

3D, kök hücre teknolojileri her alana girmiş olacak. Biyoloji ve gen bilimi devrim yaşayacak yaşatacak. Bilimkurgu gerçek olacak. Sanal dünya ile gerçek dünya arasındaki çizgi neredeyse ortadan kalkacak. NATO işsiz kalacak. Yabancı dil öğrenmek gerekmeyecek, bilgisayarlar tercüme yapacak.

'2050' kitabındaki tahminlerine göre, nüfusumuz 9 milyara ulaşacak, tarihte ilk kez 100 kız bebeğe karşılık 117 erkek çocuk dünyaya gelecek. Yüzyılın sonunda doğum yapacak yeterli sayıda anne bulunamayacak. Bir kadının hayatı boyunca doğurabileceği çocuk sayısı 2 olabilecek. Dünya nüfusu 2100'de 5,6 milyara düşecek. Nüfusu azalacak ülkelerden Rusya, yüzyılın ortalarına Sovyetler Birliği'nde yer alan devletleri sınırlarına katmak isteyecek.

AVRUPA'DAN BİR CACIK OLMAZ

ABD'de 2008 mortgage krizini önceden gören ve bu özelliğinden dolayı kâhin olarak nitelendirilen ekonomist Prof. Nouriel Roubini, ikinci bir finansal kriz riski uyarısında bulunuyor. Ekonomi çevreleri Roubini'yi yakından izliyor. Öngörülerini özetleyecek olursak; Mülteci stratejisi olmayan Euro bölgesi krize sürüklenecek. İngiltere'nin AB'den ayrılması muhtemel; gerçekleşmesi Britanya'nın parçalanması anlamı taşıyor. İskoçya bağımsızlık istiyor. Schengen çökecek, herkes kendi ulusal sınırlarına çekilecek. AB daha fazla risk paylaşımı yapmak ve entegrasyonu yeniden yapılandırmak zorunda kalacak. Aksi III. Dünya Savaşı'na işaret ediyor.

ABD borsalarının 1987 yılında bir günde yüzde 20'den fazla kayıp yaşadığı, 'Kara Pazartesi'yi doğru tahmin ettiği için 'Doktor Kıyamet' lakabıyla anılan yatırım danışmanı Marc Faber'e göre, gelişmekte olan ülkelerdeki hızlı büyüme eğilimi devam edecek. Merkez Bankalarının krizden çıkmak için piyasalara büyük miktarda para aktarması dünya ekonomisini olumsuz etkileyecek, tahvil piyasalarını patlamaya hazır bir balon haline getirecek. Nobelli Prof. Joseph Stiglitz'e göre, ABD'nin, gelecek yılın ikinci yarısında büyümesi yavaşlayacak. Dolar, tasarruf için kötü bir araç olarak tarihte yerini alacak.

GÖLGE CIA'IN FOTOĞRAFI

Stratfor, yaklaşık 70 analistin çalıştığı dış politika ve ekonomi konularında Pentagon dâhil pek çok kuruluşa danışmanlık yapan düşünce kuruluşu. George Friedman tarafından 1996'da kuruldu. Friedman aynı zamanda "Amerika'nın Gizli Savaşı", "Savaşların Geleceği" gibi best-seller kitapların yazarı. Stratfor analistlerinin çoğu eski CIA ajanı, bu nedenle Stratfor'a ABD'de "gölge CIA" diyorlar.

Friedman'ın "Next 100 Years: A Forecast for the 21'st Century" adlı kitabına göre gelecek tahminleri şöyle:

Rusya ve Çin gibi güçler önümüzdeki yüzyılda komünizme benzer bir çöküş yaşayacak. Gelecek yüzyılın süper güçleri Çin ve Rusya değil; Türkiye, Japonya, Meksika ve Polonya olacak. Türkiye'nin dünyadaki siyasi etkisi 2050 yılında Osmanlı haritasını andıran bir görüntü oluşturacak.

Yüzyılın sonlarına doğru ABD ile Türkiye-Japonya ittifakı arasında bir çatışma yaşanacak ve bu savaş, 21'inci yüzyılın kaderini belirleyecek.

Rusya 2020'li yıllarda dağılacak. Türkiye gerileyen Rusya'nın çıktığı Kafkasları kontrol edecek. Güney Ukrayna ve Güney Rusya'da büyük bir etki alanı oluşturacak. Kırım ve Odesa bölgeleri en yoğun Türk yatırımı alan yerler olacak. Türk etkisi Kafkaslar üzerinden Kazakistan'a ulaşacak. Balkanlar'da hâkimiyet tesis edilecek. Irak ve Suriye, Türk bölgesine katılacak. Petrolün "önem" sıralamasındaki düşüş nedeniyle Arap yarımadası zayıf düşecek, İran'a karşı Türk himayesini tercih edecek. 3'üncü Dünya Savaşı çıkacak. Türkiye ve Japonya da ABD'ye karşı ittifak kuracak. Savaş sona erdiğinde Japonya, Türkiye ve Almanya harabeye dönecek.

ABD uzayda insansız bir ordu kuracak. Yıldız Savaşı Sistemi adını verdiği teknoloji sayesinde uzayda oluşturduğu platformlardan dünyanın her yerine birkaç dakika içinde hipersonik insansız uçaklar gönderebilecek.

MEDENİYET DEDİĞİN

Harvard Üniversitesi siyaset profesörü Samuel Huntington, 1993 yılında Foreign Affairs dergisinde yayınlanan '**medeniyetlerin çatışması**' konulu makalesinin gördüğü yoğun ilgi üzerine kâhine dönüştü. Çalışmasını genişleterek 1996'da kitaplaştırdı. Yakın geçmişte bugün için neler söylenmişti diye bakmakta yarar var.

Huntington, 'medeniyetler çatışması' kavramı ile uluslararası ittifakların kurulmasında medeniyetlerin belirleyici olacağı ve dolayısıyla olası çatışmaların farklı medeniyetler arasında gerçekleşeceğini ifade ediyordu. Dünyanın gittiği yönü anlayabilmek için, her ülkenin mensup olduğu medeniyetle ilişkisini ve o medeniyet içerisindeki nüfuzunu da dikkate almak gerektiğini ifade eden Huntington beş ayrı yapı tanımlamıştı: Üye ülke, yalnız ülke, merkez ülke, bölünmüş ülke, kararsız ülke. Rusya, Türkiye, Meksika ve Avustralya kararsız ülke...

İSLAM UMUT KAYNAĞI

Huntington, yüzyılın ikinci yarısında dine dönüşün her kıtayı, her medeniyeti ve hatta her ülkeyi tesiri altına alacağını söylemiş. Bu süreçte inançlarla değerlerin giderek iç içe geçmesini açıklamak amacıyla '*Dünyanın sekülerleşmekten uzaklaşması, 20. yüzyılın son döneminin en baskın sosyal vakalarından biridir*' şeklindeki ifadesiyle dikkat çekmişti. Mensuplarının İslamiyeti sadece bir din değil, aynı zamanda bir hayat tarzı olarak algıladıklarını belirten Huntington, İslam'ın günümüzde yaşanan problemlere bir 'çözüm' olarak algılandığını da ifade etti. Endüstriyelleşmeyi kabul edip Batılılaşmayı reddeden Müslüman toplumların, İslamiyeti sadece bir kimlik değil, aynı zamanda bir güç, kalkınma ve umut kaynağı olarak gördüklerini, İslam toplumlarının, 'değerlerine yeniden sahip çıkma' süreçlerini sadece politik alana indirgenemeyeceğini söylemişti.

Satır başı bile olsa okuduklarınız film gibi... Ben 7'inci sanatı çok önemsiyorum, kehanetler önce perdede test ediliyor. Umuyorum bu yıldan tek parça çıkacağız.